

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ПВНЗ ОМІ
В.О. Голови Вченої Ради
П.П.РЕВУРКО
(Протокол № 1 від 10 квітня 2025 року)
КОНТРОЛЬНИЙ ЕКЗ. № 01
Ревізія № 02

ДОДАТОК 6-12

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА

курсу підготовки за напрямом

Підвищення кваліфікації для усіх моряків згідно з вимогами
Конвенції та Кодексу ПДНВ і вимогами Державної служби
морського і внутрішнього водного транспорту та
судноплавства України

СМЯ ОМІ ДП-8-15-2025

Одеса - 2025

ЛИСТ ОБЛІКУ ЗМІН

[illegible]

ЗМІСТ

№	НАЗВА ТЕМ	Стр.
	ВСТУП	
1	ОСНОВНІ МОРСЬКІ СЕРТИФІКАТИ	
1.1	Ознайомлення, початкова підготовка та інструктаж з питань безпеки для всіх моряків (НБЖС)	
1.2	Підготовка фахівців із взаємодії з рятувальними шлюпками та плотами	
1.3	Підготовка фахівців із швидкісних чергових шлюпок	
1.4	Боротьба з пожежею за розширеною програмою	
1.5	Дихальні апарати АСП	
1.6	Перша медична допомога	
1.7	Медичний догляд на борту судна	
1.8	Перевезення небезпечних вантажів	
1.9	Початкова підготовка для проведення вантажних операцій на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах	
1.10	Початкова підготовка щодо вантажних операцій на танкерах-газовозах	
1.11	Підготовка для проведення вантажних операцій на нафтових танкерах за розширеною програмою	
1.12	Підготовка до вантажної операції на танкері-газовозі	
1.13	Миття сировою нафтою	
1.14	Підготовка персоналу пасажирських суден	
1.15	Підготовка офіцерів з охорони судна	
1.16	Організація та проведення інструктажу всім морякам щодо питань охорони	
1.17	Моряки, призначені виконувати обов'язки з охорони судна та методи їх підготовки	
1.18	Радіолокаційне прокладання при використанні САРП (рівень експлуатації)	
1.19	Підготовка з РЛС, САРП, організація ходової вахти. Пошук та порятунок (рівень управління)	
1.20	Підготовка до роботи з електронними картами (ECDIS)	
1.21	Керівництво командного містка (управління)	
1.22	Керівництво командного містка (експлуатація)	
1.23	Контроль судна	
1.24	Підготовка спеціалістів з ГМЗЛБ (отримання або підтвердження)	
1.25	Управління судном та його організація	
1.26	Управління складом вахти машинного відділення (рівень експлуатації та управління)	
1.27	Оцінка та управління ризиками	
1.28	Лідерство та командна робота	
1.29	Підготовка судових операторів з автоматичної ідентифікаційної системи	
1.30	Швартові операції	
1.31	Судноводіння в льодових умовах	
1.32	Підготовка інструкторів	
	Протокол про відповідність	

ПВНЗ ОМІ - КЕРІВНИЦТВО ТА ПРОЦЕДУРИ З ЯКОСТІ
СМЯ ОМІ 8-15-2025: Підвищення кваліфікації для усіх моряків згідно з вимогами Конвенції та
Кодексу ПДНВ

2	ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ	
3	КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА	
4	ВИМОГИ ДО РОБОЧОГО МІСЦЯ СЛУХАЧА	
5	ВСТУПНІ ВИМОГИ ДО КАНДИДАТІВ	
6	ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКОГО СКЛАДУ	
7	ОЦІНЮВАННЯ І РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ	
8	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА (ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ)	

Керівництво та процедури з якості розробив:

К.т.н., к.д.п., професор, член IFSMA

Діючий капітан супертанкерів

Автор 15 посібників для судноводіїв

Проректор по навчально-методичній роботі ПВНЗ ОМІ

Г.М.ЖЕЛЄЗНИЙ

ВСТУП

Морські сертифікати – це документи-підтвердження практичної підготовки моряка, рівня його професійної кваліфікації, а також знань про збереження життя та здоров'я на судні. Їх наявність обов'язкова при зарахуванні до команди та роботи на судні.

Відповідно до правил Міжнародної морської конвенції (International STCW Convention) про підготовку та дипломування моряків та несення ваhti 1978 року, сертифікати виконують такі функції:

- підтвердження необхідного рівня знань та можливості займати певні посади на судні;
- підтвердження практичних навичок роботи на судні;
- підтвердження здатності до грамотної та оперативної реакції при різних ситуаціях;
- забезпечення безпеки членів екіпажу, підтвердження знань у сфері боротьби за життя та охорону судна, збереження вантажів, боротьби з пожежею, охорони навколишнього середовища, використання плотів та шлюпок;
- підтримка високої якості праці команди.

Усі морські посади мають мінімальну потрібну кількість сертифікатів для присвоєння робочих кваліфікаційних свідоцтв. Цей список з листопада 2020 року визначається Морською адміністрацією морського та річкового транспорту України. Список сертифікатів для моряків відрізняється залежно від посади, спеціалізації та типу судна. Тому, крім сертифікатів, що відповідають посаді, деякі судновласники вимагають додаткові специфічні сертифікати.

Моряки мають змогу отримати сертифікати після проходження спеціалізованих навчальних курсів. Їх проводять акредитовані морські навчально-тренажерні центри.

Для того, щоб пройти курс навчання та отримати необхідний сертифікат, вам знадобляться такі документи:

- паспорт громадянина України;
- ППН;
- паспорт для виїзду за кордон (для – правильної транслітерації ПІБ)
- посвідчення особи моряка (за наявності);
- фотографії в електронному вигляді хорошої якості (у білій сорочці з краваткою);
- навчальний диплом морської спеціалізації з оцінками (за наявності);
- робочий диплом з підтвердженням (за наявності);
- послужна книжка (за наявності).

Навчальний процес має на увазі як індивідуальний, і груповий тип навчання. Після закінчення навчання моряку необхідно підтвердити отримані знання, склавши тест із вивчених тем. Додатково є можливість здати тестування екстерном у разі проходження зазначеного курсу раніше. Крім цього, можна дистанційно подати документи.

1. ОСНОВНІ МОРСЬКІ СЕРТИФІКАТИ

(Детальний опис та теми курсів навчання на основі STCW⁹⁵)

1.1. Ознайомлення, початкова підготовка та інструктаж з питань безпеки для всіх моряків (НБЖС)

Мета курсу: отримання знань, умінь та професійних навичок, необхідних для виконання обов'язків та несення відповідальності, передбачених правилом VI/1 Міжнародної Конвенції ПДНВ та стандартом A-VI/1 Кодексу ПДНВ, з урахуванням програм типових курсів:

- ІМО 1.19 (Техніка особистого виживання);
- ІМО 1.20 (Запобігання та боротьба з пожежею);
- ІМО 1.13 (Елементарна перша допомога);
- ІМО 1.21 – (Особиста безпека та персональна відповідальність).

Зміст курсу

1.Виживання у морі у разі залишення судна:

- можливі види надзвичайних ситуацій: зіткнення, пожежа, затоплення;
- типи рятувальних засобів;
- обладнання рятувальних шлюпок та плотів;
- місцезнаходження індивідуальних рятувальних засобів;
- принципи, що стосуються виживання: значення підготовки та навчань; знання про захисний одяг та спорядження; необхідність бути готовим до будь-якої надзвичайної ситуації; дії, які повинні здійснюватися при отриманні команди слідувати до місця знаходження рятувальних шлюпок та плотів, залишення судна, знаходження у воді, знаходження у рятувальній шлюпці та на плоті; основні небезпеки, що загрожують тим, хто зазнає лиха.

2.Зведення до мінімуму ризику пожежі та підтримання стану готовності до дій у разі пожежі:

- організація боротьби із пожежею на судах;
- розташування протипожежних засобів та аварійних шляхів виходу назовні;
- складові пожежі та вибуху (пожежний трикутник);
- типи та джерела займання;

- займисті матеріали, небезпеки при пожежі та розповсюдження полум'я;
- необхідність постійної пильності;
- дії, які необхідно робити на судні;
- виявлення пожежі та диму та автоматичні системи аварійно-попереджувальної сигналізації;
- класифікація пожеж та застосовувані вогнегасні речовини.

3.Боротьба із пожежею:

- протипожежне обладнання та його розташування на судні;
- інструкція про стаціонарні установки, спорядження пожежного, особисте обладнання, протипожежні пристрої та обладнання, методи боротьби з пожежею, вогнегасні речовини, процедури боротьби з пожежею, використання дихального апарату в ході боротьби з пожежею та дій з порятунку.

4.Вжиття негайних заходів у разі нещасного випадку чи іншої ситуації, яка потребує медичної допомоги:

- оцінка допомоги, якої потребують постраждалі, та загрози для власної безпеки;
- знання анатомії людини та функцій організму;
- розуміння невідкладних заходів, які мають бути вжиті у надзвичайних ситуаціях, включаючи вміння: правильно покласти постраждалого; застосувати способи приведення до тями; зупинити кровотечу; вжити необхідних заходів для виведення з шокowego стану; вжити необхідних заходів у разі опіків, включаючи ураження електричним струмом; надати допомогу постраждалому та транспортувати його; накладити пов'язки та використовувати матеріали з аптечки першої допомоги.

5.Виконання процедур за надзвичайних ситуацій:

- можливі види аварій, такі як зіткнення, пожежа, затоплення судна;
- знання судових планів дій у надзвичайних ситуаціях для вжиття заходів при аваріях;
- сигнали, що подаються у надзвичайних обставинах, та конкретні обов'язки, закріплені за членами екіпажу у розкладі за тривогами; місця збору; правильне використання спорядження особистої безпеки;
- дія, що вживається при виявленні потенційної аварії, включаючи пожежу, зіткнення, посадку на міліну та надходження води;
- дія, що вживається за сигналами тривоги;
- значення підготовки та навчань;
- знання шляхів виходу назовні, систем внутрішньо судинного зв'язку та аварійно-попереджувальної сигналізації.

6.Вжиття запобіжних заходів для запобігання забруднення морського навколишнього середовища:

- основи знань про вплив судноплавства на морське довкілля та наслідки експлуатаційного або випадкового забруднення морського навколишнього середовища;
- основи процедур захисту довкілля;
- основи знань складності та різноманітності морського навколишнього середовища.

7.Дотримання техніки безпеки:

- важливість постійного виконання вимог техніки безпеки;
- пристрої безпеки та захисту, що є на судах для захисту від потенційних небезпек;
- запобіжні заходи, що вживаються до входу в закриті приміщення;
- ознайомлення з міжнародними заходами щодо запобігання нещасним випадкам та гігієні праці.

8.Сприяння ефективному спілкуванню на судні:

- розуміння принципів ефективного спілкування між окремими особами та групою взаємодіючих осіб на судні та перешкод до такого спілкування;
- здатність встановлювати та підтримувати ефективне спілкування.

9.Сприяння встановленню добрих відносин між людьми на судні:

- важливість підтримки добрих людських та робочих відносин на судні;
- основні засади та практика роботи у групі взаємодіючих осіб, включаючи вирішення конфліктів;
- громадські обов'язки, умови найму, індивідуальні права та обов'язки, небезпека зловживання наркотиками та алкоголем.

10.Розуміння та вжиття заходів, необхідних для контролю втоми:

- важливість відпочинку;
- вплив сну, розклад робіт/відпочинку та добового ритму на втому;
- вплив фізичних стресів на моряків;
- вплив стресів навколишнього середовища на судні та поза ним на моряків;
- вплив зміни режиму робіт, відпочинку втома моряків.

1.2. Підготовка фахівців із взаємодії з рятувальними шлюпками та плотами

Мета курсу

Підготовка (отримання знань) / оновлення та доповнення знань (у разі проходження скороченого курсу підготовки) судових спеціалістів, котрі можуть бути призначені для виконання завдань, обов'язків і відповідальності фахівця рятувальних шлюпок і плотів, та чергових шлюпок, що не є

швидкісними черговими шлюпками; досягнення стандартів компетентності в частині використання та командування рятувальними шлюпками, рятувальними плотами та черговими шлюпками, що не є швидкісними черговими шлюпками; оволодіння знаннями і навичками з використання рятувальних шлюпок; доведення розуміння своєї ролі в системі гарантування безпеки людського життя на морі в аварійних ситуаціях і при експлуатаційному та тренувальному використанні суднових рятувальних засобів.

Обсяг і рівень знань, умінь та практичних навичок осіб, які пройшли курс підготовки, повинні відповідати вимогам стандарту компетентності, викладеному в пунктах 1-4 розділу A-VI/2 Кодексу ПДНВ.

У зазначений курс із практичної підготовки включені такі пункти:

- управління рятувальними засобами, що не є швидкісними, у процесі підготовки, спуску, управління та підйому;
- керування двигунами рятувальних засобів;
- командування членами команди, що залишилися живими, у рятувальному засобі покинутого судна;
- прилади у використанні, розміщенні включно із зв'язковим обладнанням для подачі сигналів та піротехнікою;
- надання першої медичної допомоги жертвам;
- дії щодо збереження життів у рятувальному засобі.

1.3. Підготовка фахівців із швидкісних чергових шлюпок

Мета курсу

Оволодіння / оновлення та доповнення теоретичними знаннями та практичними навичками щодо управління швидкісними черговими шлюпками.

Практична демонстрація досягнення мінімальних стандартів компетентності, визначених у колонці 4 таблиці A-VI/2-2 Кодексу ПДНВ.

Обсяг і рівень знань, умінь та практичних навичок осіб, які пройшли курс підготовки, повинні відповідати вимогам стандарту компетентності, викладеному в розділі A-VI/2 Кодексу ПДНВ.

На курсі будуть вивчені такі навички:

- контроль швидкісних рятувальних шлюпок під час та після спуску на воду за поганих погодних умов та шторму;
- керування двигуном швидкісної рятувальної шлюпки;
- використання приладів, обладнання для зв'язку та подачі сигналів між рятувальними шлюпками, вертольотом, судном;

- пошукові роботи, виконані за схемою.

1.4. Боротьба з пожежею за розширеною програмою

Мета

Метою цього розділу напряму підготовки є здобуття слухачами компетенцій необхідних для протипожежної безпеки та боротьби з пожежею при оволодінні навчальним матеріалом розділу напряму підготовки відповідно до мінімальних стандартів компетентності, визначених у таблиці А-VI/1-2 Кодексу STCW 95 з поправками. При наявності мінімального стандарту компетентності з протипожежної безпеки та пожежогасіння, слухач буде в змозі вжити заходи щодо безпеки персоналу та судна та правильно використовувати засоби для боротьби з вогнем. У слухача також будуть знання з пожежної безпеки.

Під час курсу буде вивчено:

- тактика зв'язку та координування при протистоянні пожежі;
- моменти з управління та контролю над жертвами;
- процедури та координація з береговими службами боротьби
- план дії за форс-мажорних обставин, стратегії та тактики контролю;
- необхідна частина, встановлена згідно із законом, та класифікаційний огляд.

1.5. Дихальні апарати АСП

В курсі вивчаються такі практичні навички:

- як правильно надіти маску Compressed Air Breathing Apparatus та перевірити, чи потрапляє зовні повітря;
- необхідні перевірки Compressed Air Breathing Apparatus до того, як її вдягнути та закріпити реміні;
- правильні техніки дихання для економії споживання з Compressed Air Breathing Apparatus;
- виявлення причин токсичності повітря до закінчення вмісту балонів;
- перевірка з короткими проміжками вимірювання тиску при використанні Compressed Air Breathing Apparatus. Як подати сигнал про низький тиск.

1.6. Перша медична допомога

Мета курсу

Оволодіння / оновлення та доповнення теоретичними знаннями та практичними навичками особами командного складу та особами, які призначаються надавати першу медичну допомогу на судні, кваліфікації необхідної для забезпечення збереження людського життя та здоров'я, надання першої медичної допомоги.

Практична демонстрація досягнення мінімальних стандартів компетентності, визначених у колонці 4 таблиці А-VI/4-1 Кодексу ПДНВ.

Обсяг і рівень знань, умінь та практичних навичок осіб, які пройшли курс підготовки, повинні відповідати вимогам стандарту компетентності, викладеному в розділі А-VI/4 (пп. 1-3) Кодексу ПДНВ.

У курс включено теорію та практику:

- допомога жертвам до прибуття медиків;
- ефективні дії при нещасному випадку чи хворобах, що трапилися на борту судна.

1.7. Медичний догляд на борту судна

Мета курсу

Оволодіння, оновлення та доповнення теоретичними знаннями та практичними навичками особами командного складу, які призначаються виконувати обов'язки з медичного догляду на судні, кваліфікації необхідної для забезпечення збереження людського життя та здоров'я.

Практична демонстрація досягнення мінімальних стандартів компетентності, визначених у колонці 4 таблиці А-VI/4-2 Кодексу ПДНВ.

Обсяг і рівень знань, умінь та практичних навичок осіб, які пройшли курс підготовки, повинні відповідати вимогам стандарту компетентності, викладеному в розділі А-VI/4 (пп. 4-6) Кодексу ПДНВ.

1.8. Перевезення небезпечних вантажів

Мета курсу – підготувати морський персонал, що відповідає за обробку упакованих небезпечних, шкідливих і отруйних речовин (надалі називані “небезпечні вантажі”) на борту суден, що відповідає за перевезення небезпечних вантажів морем і утягнутий до будь-якого з аспектів, що стосуються вантажних операцій. Зміст програми базується на керівництвах В-V/b і В-V/c Кодексу ПДНВ, а порядок її вивчення включає дві частини: загальну частину – вивчення відповідних принципів і основ, що визначають характеристики та властивості небезпечних речовин і небезпек для здоров'я,

та другу частину – застосування вивчених принципів і основ для експлуатації судна.

До курсу включені навички підготовки, перевірки при безпечному транспортуванні та взаємодії з небезпечними та шкідливими вантажами, морськими забруднювачами.

Підготовка проводиться згідно з такими напрямками:

- визначення характеристик та властивостей вантажу;
- принцип транспортування;
- класифікація під час роботи з небезпечними вантажами та матеріалами, що мають хімічну небезпеку;
- оцінка можливої шкоди здоров'ю;
- дії щодо попередження та вирішення аварій.

1.9. Початкова підготовка для проведення вантажних операцій на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах

Мета курсу - підготовка осіб командного складу та суднової команди, яким може бути доручено виконання спеціальних обов'язків, пов'язаних з обробкою вантажів і використання вантажного обладнання на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах. Курс охоплює початкову програму підготовки згідно з Правилom У/1-1 (пункти 1, 2) Конвенції ПДНВ, розділів А-У/П-1 (пункт 1) та В-У/П-1 Кодексу ПДНВ, що відповідає їх обов'язкам і відповідальності, включаючи характеристики танкерних вантажів і пов'язані з ними небезпеки, заходи безпеки, запобігання забруднення, дії в аварійних ситуаціях, правила використання вантажного обладнання при виконанні перевантажувальних операцій.

Вивчаються такі напрями:

- ознайомлення з технікою, що використовується при вантажних операціях на танкері та її контролювання;
- вантажні операції з нафтовими танкерами та танкерами-хімовозами;
- планування з використанням перевірного листа та розкладу різних вантажних операцій;
- запобіжні заходи для запобігання небезпеки;
- застосування заходів щодо техніки безпеки для збереження здоров'я;
- операції з запобігання пожежам;
- реагування у форс-мажорних обставинах включно із припиненням роботи з вантажами;
- дії для захисту від забруднення нафтою чи хімікатами морського середовища.

1.10. Початкова підготовка щодо вантажних операцій на танкерах-газовозах

Мета курсу - ознайомити кандидатів з вимогами розділу А-V/1-2, параграфу 2 Кодексу ПДНВ, із специфічними обов'язками при завантаженні, вивантаженні вантажу, що підлягає зберіганню і перевезенню морем. Програма навчання охоплює обов'язки членів екіпажу, включаючи безпеку на газовозах, заходи протипожежної безпеки і системи, контроль і попередження забруднень, практичну експлуатацію устаткування і систем, виконання законодавства, правил і вимог. Курс охоплює вимоги, викладені в таблиці розділу А-V/1-2-1 Кодексу ПДНВ, схваленого міжнародною конвенцією ПДНВ з поправками.

Також метою курсу є:

- проведення підготовки осіб командного та рядового складу, призначених виконувати особливі обов'язки, що стосуються вантажу або вантажного устаткування на танкерах-газовозах;
- відпрацювання практичних навичок, необхідних для проведення вантажних операцій на танкерах-газовозах.

На курсі вивчаються теоретичні та практичні знання з підготовки командного та рядового складу щодо наступних напрямків:

- танкери-газовози – теоретична інформація про типи, загальний устрій та конструкції;
- скраплені гази – про фізичні властивості;
- робота з вантажами;
- про безпеку роботи на танкерах та вимоги до системи з управління безпекою;
- контроль безпеки;
- правила протипожежної безпеки на танкері;
- реагування у форс-мажорних обставинах;
- заходи, спрямовані на охорону довкілля;
- комплекс заходів у разі розливу нафти;
- заходи, що запобігають забрудненню водного середовища

1.11. Підготовка для проведення вантажних операцій на нафтових танкерах за розширеною програмою

Мета курсу - навчання капітанів, старших механіків, офіцерів та інших осіб, безпосередньо відповідальних за навантаження, вивантаження та безпечне перевезення і обробку вантажу на нафтових танкерах. Курс містить питання розширеної підготовки, що відповідає їх обов'язкам, які включають безпеку нафтових танкерів, системи та заходи пожежної безпеки, запобігання забруднення, оперативну практику та обов'язки із застосуванням законів і правил. Цей курс базується на вимогах Кодексу ПДНВ з поправками, зокрема розділу А-V/П1-1 (пункт 2), таблиці А-V/1-1-2.

У зазначеному практичному курсі наведено:

- первинне вивчення конструкції, обладнання, приладів та пристроїв з контролю нафтових танкерів;
- робота з використанням перевірочних листів та розкладу різних вантажних операцій;
- протистояння небезпечним ситуаціям. Правила охорони праці під час роботи на танкері. Заходи, створені задля координації дій при аварійній ситуації;
- вантажно-розвантажувальні роботи в рейсі, дії при перевантаженні;
- нафта: робота з вантажем;
- очищення танка з використанням сирової нафти;
- вантажні операції, роботи та переліки контролю;
- калібрування у використанні системи стеження. Виявлення газів. Калібрування інструментів та обладнання;
- система керівництва персоналу, відповідального за транспортування вантажу;
- нафтові вантажі та їх особливості;
- контроль безпеки під час вантажно-розвантажувальних робіт на нафтових танкерах;
- охорона праці та оцінка безпеки судна та екіпажу;
- дії за форс-мажорних обставин на нафтовому танкері;
- дії екіпажу боротьби з втратою вантажу в навколишнє середовище.

1.12. Підготовка до вантажної операції на танкері-газовозі

Цілями, позначеними на курсі, є навчання капітанів, членів старшого командного складу та інших членів команди, які мають повноваження у виконанні робіт з вантажами в порту та у переході по морю.

Курс складається з таких напрямків:

- підготовка та експлуатація апаратури та систем;
- забезпечення протидії небезпеці кожному етапі роботи танкерів-газовозів;
- протистояння пожежам та правила поведінки, щоб уникнути загорянь;
- умови оцінювання стійкості, загроз перевищити допустиму напругу в корпусі, контроль зазначеної величини;
- запобігання забрудненню.

1.13. Миття сировою нафтою

На навчальному курсі будуть отримані практичні навички:

- миття танків, продування та інертизація;
- план процедур;
- сира нафта та структура її використання під час миття;
- система очищення;
- контроль продуктів відстою;

- електростатична небезпека;
- заходи запобігання забрудненню довкілля.

Вказаний курс надає навички та знання членам команди танкера, що перевозить нафту, несуть відповідальність за виконання робіт з вантажами в порту, під час переходу морем з використанням систем інертних газів.

Він складається з таких напрямків:

- інертні гази, основні елементи їх систем та конструкції;
- використання на практиці апаратури та системи;
- ризики проведення робіт із вантажами;
- техніка безпеки під час роботи на нафтовому танкері;
- правила протистояння пожежам, правила у системах;
- відомості щодо контролю та попередження забруднення.

1.14. Підготовка персоналу пасажирських суден

Метою курсу є надання керівних вказівок та інформації для отримання знань, розуміння та навичок (**knowledge, understanding and proficiency (KUP)**), необхідних для досягнення цілей результатів навчання.

Метою курсу є надання здобувачам освіти рекомендації та інформації для отримання знань, розуміння та кваліфікації (ЗРК), необхідних для досягнення результатів навчання, які продемонструють свою компетентність у сфері безпеки пасажирів відповідно до розділу А-V/2 Кодексу ПДНВ, беручи до уваги керівництво в розділі В-V/2 Кодексу ПДНВ щодо підготовки моряків на суднах.

Матеріали, що містяться в курсі:

- організація безпечного пересування транспортного засобу та людей на борту при завантаженні-розвантаженні;
- неорганізовані маси людей та управління ними;
- дії при аваріях;
- організація реагування;
- питання безпеки персоналу, який обслуговує пасажирський склад;
- питання безпеки пасажирського складу, вантажів та цілісності корпусів суден.

1.15. Підготовка офіцерів з охорони судна

Мета курсу

Слухачі, які успішно завершили навчання повинні бути в змозі взяти на себе обов'язки відповідального співробітника з охорони судна, як визначено в розділі А/12.2 Кодексу ОСПС і у розділі А-VI/5 Кодексу ПДНВ з поправками.

Підготовка здійснюється з метою:

1) отримання знань та відпрацювання практичних навичок з питань охорони, досягнення слухачами належного рівня компетентності: - з питань, пов'язаних з охороною суден, для усіх моряків; - з виконання обов'язків членів екіпажу з охорони суден; - з виконання обов'язків особи командного складу судна, відповідальної за охорону (офіцер з охорони судна);

2) практичної демонстрації досягнення стандартів компетентності, зазначених у колонці 4 таблиць А-VI/5, А-VI/6-1 та А-VI/6-2 Кодексу ПДНВ. Підготовка слухачів здійснюється відповідно до стандартів, викладених у: - пунктах 4, 5 розділу А-VI/6, пунктах 1-3 розділу В-VI/6 та таблиці А-VI/6- 1 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки та інструктажу з питань охорони для усіх моряків; - пунктах 6-8 розділу А-VI/6, пунктах 4-7 розділу В-VI/6 та таблиці А-VI/6- 2 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки з виконання членами екіпажу обов'язків з охорони суден; - розділах А-VI/5 і В-VI/5 та таблиці А-VI/5 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки осіб командного складу, відповідальних за охорону судна (офіцер з охорони судна); - Модельних курсах ІМО 3.19, 3.26 та 3.27; - національних вимогах з питань охорони суден та портових засобів.

Матеріали курсу включають:

- вивчення положення міжнародного Кодексу з охорони суден та портових споруд, поправок до Конвенції SOLAS, доповнень до Конвенції ПДНВ;
- огляди та обшуки;
- шкідливі речовини, пристрої та способи їх пошуку;
- процедура обшуку, вилучення, інспекції персоналу, багажу та вантажу;
- способи розпізнати зброю та небезпечні речовини;
- управління натовпом та способи впливу на неї;
- піратство та заходи його запобігання;
- список вчинків після виявлення піратів, їх вторгнення, нападу та відходу з судна;
- перевірка захисту суден;
- звітність перед службою безпеки;
- координація охорони судна з офіцером безпеки компанії. Управління охороною судна у складі офіцерів безпеки компанії.

1.16. Організація та проведення інструктажу всім морякам щодо питань охорони

Підготовка здійснюється з метою:

1) отримання знань та відпрацювання практичних навичок з питань охорони, досягнення слухачами належного рівня компетентності: - з питань, пов'язаних з охороною суден, для усіх моряків; - з виконання обов'язків членів екіпажу з охорони суден; - з виконання обов'язків особи командного складу судна, відповідальної за охорону (офіцер з охорони судна);

2) практичної демонстрації досягнення стандартів компетентності, зазначених у колонці 4 таблиці А-VI/6-1 Кодексу ПДНВ. Підготовка слухачів здійснюється відповідно до стандартів, викладених у: - пунктах 4, 5 розділу А-VI/6, пунктах 1-3 розділу В-VI/6 та таблиці А-VI/6- 1 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки та інструктажу з питань охорони для усіх моряків; - пунктах 6-8 розділу А-VI/6, пунктах 4-7 розділу В-VI/6 та таблиці А-VI/6- 2 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки з виконання членами екіпажу обов'язків з охорони суден; - Модельних курсах ІМО 3.19, 3.26 та 3.27; - національних вимогах з питань охорони суден та портових засобів.

Інформація, включена до курсу:

- поняття щодо забезпечення захисту у морі;
- охорона та її ступеня в умовах плавання;
- поведінка у форс-мажорних обставинах при охороні на морі;
- способи подолання дій щодо охорони;
- розпізнавання потенційної загрози охороні, включаючи ті, що належать до піратства та озброєного пограбування;
- способи розпізнати зброю, небезпечні речовини, пристрої;
- зв'язок та інформація, пов'язані з охороною, та поводження з ними.

1.17. Моряки, призначені виконувати обов'язки з охорони судна та методи їх підготовки

Мета курсу

Слухачі, що успішно опанували підготовку, повинні демонструвати знання необхідні для виконання обов'язків відповідно до Плану охорони судна (SSP). Не обмежуючись нижче переліченим, слухач повинен знати:

1. можливі види і варіанти загроз охороні судна;
2. методи розпізнавання і виявлення зброї, небезпечних речовин і пристроїв;
3. ознаки розпізнавання (при недопущенні дискримінації) особливостей поведінки людей які, ймовірно, можуть бути загрозою безпеки;
4. методи щодо ухилення від заходів з охорони судна;
5. способи управління натовпом;
6. способи зв'язку, пов'язані з охороною судна;
7. надзвичайні ситуації і плани дій при непередбачених обставинах;
8. правила експлуатації обладнання та систем безпеки;
9. правила тестування, калібрування в морі обладнання та систем безпеки;
10. методи огляду, контролю та засоби контролю;
11. методи фізичного огляду людей, особистих речей, багажу, вантажу і приміщень судна.

На курсі набуваються таких знань та практичних навичок:

- план охорони судна та підтримка викладених у ньому умов;
- загрози перед охороною судів, їх різновиди;
- способи розпізнати та знайти зброю, небезпечні речовини та пристрої;
- критичні ситуації та поведінка при них;
- методи подолання охоронних заходів;
- потенційні загрози охороні, включно пов'язані з піратством та озброєними пограбуваннями;
- як розпізнати зброю, небезпечні речовини, пристрої;
- пов'язана з охороною інформація та зв'язок, способи поводження з нею;
- регулярні перевірки охорони та їх властивості;
- системи охорони, методи перевірок, калібрування та обслуговування.

1.18. Радіолокаційне прокладання при використанні САРП (рівень експлуатації)

Мета курсу - Підготовка (отримання знань) / оновлення та доповнення знань (у разі проходження скороченого курсу підготовки) штурманським складом, який працює на рівні експлуатації (вахтовий помічник капітана), досягнення стандарту компетентності - використання радіолокатора та ЗАРП і АІС для забезпечення безпеки судноплавства; сталих і твердих навичок з використання штатних (суднових) РЛС та ЗАРП і АІС шляхом тренажерної підготовки для їх використання при:

- розходженні суден;
- експлуатації в складних навігаційних умовах;
- у повсякденній практиці, згідно вимог МППЗС-72.

Слухач, успішно завершивши цей курс, зможе визнати, коли радар повинен використовуватися; вибере відповідний режим і діапазон налаштування для певних обставин; зможе встановити елементи керування для оптимальної продуктивності, а також усвідомлюватиме обмеження обладнання для виявлення цілей, та з точки зору точності.

Знання та практичні навички користування радіолокаційними системами серед осіб, причетних до командного складу та відповідальних за навігаційну вахту.

Курс включає:

- теорію з експлуатації радіолокаційних систем;
- налаштування радара відповідно до інструкцій виробника;
- виконання ручного електронного прокладання;
- використання радара для забезпечення безпечної навігації;
- використання радара для уникнення зіткнень чи небезпечного зближення;
- опис системи Automatic radar plotting aid (ARPA) та керування нею;

- заняття на симуляторі;
- організацію ходової вахти, планування, координацію пошукових та рятувальних робіт у морі. Практична частина.

1.19. Підготовка з РЛС, САРП, організація ходової вахти. Пошук та порятунок (рівень управління)

Мета курсу - Підготовка (отримання знань) / оновлення та доповнення знань (у разі проходження скороченого або дистанційного курсу підготовки) штурманським складом, який працює на рівні управління (капітан і його старший помічник), досягнення стандарту компетентності - використання радіолокатора та ЗАРП і АІС для забезпечення безпеки судноплавства; сталих і твердих навичок з використання штатних (суднових) РЛС та ЗАРП і АІС шляхом тренажерної підготовки для їх використання при:

- розходженні суден;
- експлуатації в складних навігаційних умовах;
- у повсякденній практиці, згідно вимог МППЗС-72;
- у пошуку та рятуванні зазнавши лиха в морі.

Метою курсу є також надання слухачам методів керівництва та інформації для отримання знань, необхідних для досягнення цілей результатів навчання для демонстрації стандарту компетенція з навігації на рівні управління, як це вимагається в розділі А-II / 2 Конвенції ПДНВ і викладено в таблиці А-II / 2 Кодексу ПДНВ.

Напрямок курсу — це основи роботи з радіолокаційним обладнанням для судноводіїв. Він включає:

- умови уникнення аварій суден у морі (МППРС);
- користування системою АRPA;
- електронне прокладання;
- безпечне мореплавання з використанням РЛС, попередження зіткнень та небезпечних зближень;
- підготовку та управління пошуком та порятунком;
- тренування із симулятором;
- дешифрування та аналізування інформації радіолокатора.

1.20. Підготовка до роботи з електронними картами (ECDIS)

Мета курсу.

Обладнання використовується для підготовки судноводіїв з використання електронних картографічних та навігаційно-інформаційних систем і пов'язаних з ними навігаційних систем, що полегшують процес прийняття рішень, для забезпечення безпеки судноплавства.

Підготовка здійснюється з метою:

- 1) отримання знань та відпрацювання практичних навичок для досягнення слухачами необхідних стандартів компетентності щодо:
 - розуміння електронних картографічних даних;
 - настройки відображення даних на екрані;
 - коригування електронних карт;
 - знання основних типів систем ЕКНІС та їх характеристик відображення;
 - практичного використання електронних карт;
 - можливості виявлення неправильного відображення інформації та факторів, що впливають на роботу й точність системи;
 - усвідомлення потенційних небезпек від надмірної довіри до ЕКНІС;
 - підключення ЕКНІС до інших навігаційних приладів та систем;
- 2) практичної демонстрації досягнення мінімальних стандартів компетентності за результатами підготовки.

Зміст курсу:

- електронна картографія та умови ведення;
- основні види електронних карток;
- управління ЕКНІС та його основи;
- способи управління судами та створення навігаційної захищеності при плаваннях із застосуванням ЕКНІС комплексно з АІС та САРП;
- використання ЕКНІС під час вирішення особливих завдань у судноводінні;
- застосування записів під час розслідування аварійних/спірних ситуацій МКУБ заходу;
- обладнання, процедури, сертифікація та правила складання документів.

1.21. Керівництво командного містка (управління)

Слухачі, що успішно опанували спеціальний напрям підготовки курсу, повинні демонструвати знання з метою забезпечення безпеки мореплавства, освоєння методики та відпрацювання практичних навичок роботи, ознайомлення з процедурами колективної майстерності керування. Основним завданням курсу є підготовка осіб командного складу по:

- управлінню ресурсами і командою судна;
- формуванню здібностей по постановці завдання екіпажу або його частині;
- ознайомлення з використанням двигунів та керма для маневрування судна;
- розуміння впливу на поведінку судна вітру, течії, мілководдя, берегів та вузьких каналів та умови навантаження;
- більш широке усвідомлення важливості планування проходу чи маневру та необхідності альтернативного плану;

- більш широке розуміння та обізнаність щодо ефективних процедур навігаційного містка та колективної роботи під час вахти та експлуатації суден у звичайних та надзвичайних ситуаціях;
- більш широке усвідомлення та розуміння хорошого інтерактивного стилю спілкування та користь побудови загальної спільної ментальної моделі запланованого проходу;
- аналізу основних принципів та закономірностей управлінської діяльності судових офіцерів;
- виявленню основних помилок, які впливають на формування міжособистісних стосунків у багатонаціональному екіпажі, та їх роль у процесі виконання професійних обов'язків;
- знанню питань управління персоналом на судні і його підготовки;
- знанню відповідних міжнародних морських конвенцій і рекомендацій, а також національного законодавства.

Зазначений курс включає:

- вивчення навичок користування всім комплексом радіо- та електро навігаційної техніки ходового містка, радіоапаратури, електронної картографії, інформаційних навігаційних систем та центрів управління судном;
- тренування організаційних моментів при несенні ходової навігаційної вахти при інтенсивному судноплаванні та плаванні у скрутних ситуаціях, у будь-який час доби, за поганої видимості та важких погодних умов;
- тренування реагування ходовою вахтою при аваріях та скрутних ситуаціях, пов'язаних з навігацією;
- освоєння умінь взаємодії з рятувально-координаційними центрами та береговими службами, що працюють у критичних ситуаціях;
- тренування навичок управління судами, що мають велику вантажопідйомність, зі спеціальними можливостями;
- маневрувати в умовах малого простору та інтенсивного судноплавання;
- тренування реагування судовою вахтою при лоцманській проводці, швартуванні, постановка на якір та піднятті якоря.

1.22. Керівництво командного містка (експлуатація)

Під час курсу відбувається:

- вивчення навичок користування всім комплексом радіо- та електро навігаційної техніки ходового містка, радіоапаратури, приладів електронної картографії, інформаційних навігаційних систем та центрів управління судном;
- тренування організаційних моментів при несенні ходової навігаційної вахти при інтенсивному судноплаванні та плаванні у скрутних умовах у будь-який час доби, при поганій видимості та тяжкій погодній ситуації;

- тренування реагування ходовою вахтою при аваріях та скрутних ситуаціях, пов'язаних з навігацією;
- відпрацьовуються вміння взаємодії з рятувально-координаційними центрами та береговими службами, що працюють у критичних ситуаціях;
- тренування навичок управління судами, що мають велику вантажопідйомність, зі спеціальними можливостями маневрувати в умовах малих просторів та інтенсивного судноплавства;
- тренування реагування судновою вахтою при лоцманській проводці, швартуванні, якорінні та піднятті якоря.

1.23. Контроль судна

Курс призначений для капітанів та штурманів. На ньому здобуваються знання та оперативні навички щодо системи безпеки та дій команди під час управління судном під час аварійних ситуацій з урахуванням можливості маневрувати та особливості управління судна.

На курсі відпрацьовується:

- здатність маневрувати;
- контроль судна при якорінні, зняття з якоря та бочки;
- управління судном при швартуванні, плаванні в умовах шторму, при низькому рівні води та вузьких просторах, при замерзлій поверхні води, буксируванні або у разі небезпеки аварії;
- стабільність судна;
- робота з вантажами;
- системи контролю безпеки;
- використання рятувальних засобів при плануванні операцій з пошуку та порятунку;
- морська сигналізація та зв'язок;
- запобігання зіткненням судів;
- вахтова служба та її підготовка.

1.24. Підготовка спеціалістів з ГМЗЛБ (отримання або підтвердження) (IV/2)

Мета курсу підготовки.

Слухач, який успішно завершить цей курс і складе встановлений іспит, повинен вміти ефективно експлуатувати обладнання ГМЗЛБ і брати на себе основну відповідальність за радіозв'язок під час катастроф, аварій, надзвичайних ситуацій і в звичайних ситуаціях.

Враховуючи кількість серйозних проблем, з якими стикається ГМЗЛБ внаслідок великої кількості хибних сигналів лиха, що іноді трапляються, буде також проводитися навчання методам уникнення ненавмисних хибних

сигналів лиха та процедур, які слід використовувати для пом'якшення наслідків хибних сигналів.

По закінченні навчання слухачі повинні продемонструвати знання, розуміння і професіоналізм, уміння виконувати обов'язки і нести відповідальність відповідно до вимог колонок 1 і 2 таблиці А-IV/2 Кодексу ПДНВ «Специфікація мінімальних вимог стандарту компетентності для радіооператорів ГМЗЛБ», відповідно до методів демонстрації і критеріїв для оцінки компетентності, зазначених в колонках 3 і 4 цієї таблиці, а також виконати вимоги, зазначені в Таблиці 47-1 Регламенту радіозв'язку

Основний напрямок курсу полягає у ефективному використанні техніки ГМЗЛБ, підтримці радіоповідомлення у випадках лих у районах ГМЗЛБ, вивчення положень специфікації мінімального порогу вимог до рівня компетенції радіо-фахівців ГМЗЛБ.

1.25. Управління судном та його організація

Курс призначений для вивчення управління різними типами судів, великими судами з нестандартними маневреними характеристиками у різних умовах.

1.26. Управління складом вахти машинного відділення (рівень експлуатації та управління)

Мета курсу підготовки.

Метою цього курсу є надання слухачам керівництва та інформації для отримання знань, розуміння та навичок (ЗРН), необхідних для досягнення цілей результатів навчання. Слухачі повинні продемонструвати рівень компетентності в галузі управління ресурсами машинного відділення, як зазначено в таблиці А-III/2 і пункті 8 розділу А-VIII/2 Кодексу ПДНВ.

Загальна мета цього курсу полягає в тому, щоб відповідати обов'язковому мінімальному стандарту компетентності для моряків за наступними компетенціями:

- Нести безпечну інженерну вахту, зокрема управління ресурсами машинного відділення, перерахованими в колонці 2 в таблиці А-III/1 Кодексу ПДНВ, в рамках функції морської інженерії на оперативному рівні.
- Нести безпечну інженерну вахту, зокрема, управління ресурсами машинного відділення, перерахованими в колонці 2 таблиці А-III/2 Кодексу ПДНВ, в рамках функції морської інженерії на рівні управління.

В цих програмах встановлені єдині стандарти щодо устаткування, засобів, документації Обладнання, вимог до робочих місць інструкторів та слухачів, до інструкторського складу для усіх НТЗ, що здійснюють підготовку з управління складом вахти машинного відділення. Навчання націлене на вивчення, відновлення та закріплення навичок з використання всього комплексу

механічного і електричного обладнання судна та машинного відділення, систем контролю та органів керування моделюємої головної енергетичної установки (ГЕУ) та допоміжного механічного обладнання судна для забезпечення безпечного руху, маневрування та виконання технологічних операцій, пов'язаних з використанням механічного обладнання судна, в будь-яких умовах.

Мета курсу задіяна в відпрацювання організації та несення ходової машинної вахти в різних умовах та районах судноплавства, в стиснутих умовах плавання, як у денних так і в нічних умовах, а також в складних погодних умовах; Оцінювання компетентності, що вимагається розділом А Кодексу ПДНВ, яка проводиться за допомогою Тренажерного обладнання, а також демонстрації наявності професійних навичок, визначених колонці 4 Таблиць А-III/1, А-III/2, А-III/3 Кодексу ПДНВ.

Курс навчає управлінню машинним відділенням та ресурсами судна, а також спрямований на вивчення та практичне закріплення правил:

- несення безпечної вахти у машинному відділенні;
- експлуатації силових установок та допоміжних механізмів та пов'язаних з ними систем;
- експлуатації паливних, мастильних, баластних, інших насосних систем та пов'язаних з ними систем;
- використання електрообладнання, електронної апаратури та систем управління;
- запобігання забрудненню навколишнього середовища;
- запобігання пожежам та боротьбі з пожежами на судах;
- безпеки персоналу та судна.

1.27. Оцінка та управління ризиками

Курс надає знання, необхідні морякам для оцінки ризиків та зниження кількості небезпечних ситуацій на судні.

Інформація на курсі:

- використання логіки та систематизації при моніторингу та аналізі ризиків;
- класифікація та моніторинг можливих подій, їх причин, наслідків, ймовірності виникнення;
- реєстрація результатів та ведення звітності.

1.28. Лідерство та командна робота

Метою даного курсу є задоволення обов'язкових мінімальних стандартів компетентності моряків щодо використання лідерських та управлінських навичок, визначених у Функції: Контроль експлуатації судна та догляд за

особами на борту на рівні управління, зазначених в таблицях А-II / 2 та А-III / 2 Кодексу ПДНВ.

Цей курс розроблений, щоб дати можливість морякам успішно продемонструвати свою компетентність у використанні лідерських та управлінських навичок. Зокрема, слухачі повинні вміти демонструвати здатність:

- застосовувати відповідні міжнародні морські конвенції та рекомендації та національне законодавство;
- керувати судновим персоналом та навчанням;
- давати розпорядження та управляти навантаженням;
- застосовувати методи прийняття рішень; і
- розробляти, впроваджувати та контролювати стандартні експлуатаційні процедури на судні.

Слухачі, що успішно опанували спеціальний напрям підготовки курсу, повинні демонструвати знання з метою забезпечення безпеки мореплавства, освоєння методики та відпрацювання практичних навичок роботи, ознайомлення з процедурами колективної майстерності керування.

Матеріали курсу підібрані для навчання основам управління судновим персоналом, роботи в команді на судні. Курс необхідний для навчання професійного виконання обов'язків офіцерів, відповідальних за несення навігаційної вахти, старшим помічникам і капітанам на судах ємністю від 500 БРТ, вахтовим механікам судів з машинними відділеннями, що обслуговуються без вахтово, других і старших механіків.

1.29. Підготовка суднових операторів з автоматичної ідентифікаційної системи

Інформація на курсі призначена для судноводіїв. Освоєння особливостей при виконанні обов'язків та несенні відповідальності з відповідністю елементарному управлінню AIS на судні.

1.30. Швартові операції

На курсі вивчаються швартові та буксирувальні операції та їх особливості.

Курс включає:

- безпека під час використання елементів конструкції швартових пристроїв;
- безпека під час використання швартових тросів на судні;
- методики використання системи швартових кінців;
- засоби особистого захисту під час роботи зі швартовими канатами;

- швартові роботи та правила безпеки під час роботи.

1.31. Судноводіння в льодових умовах

Цей курс передбачає підготовку кваліфікованих кандидатів з особливими обов'язками та обов'язками, пов'язаними з суднами, що працюють у полярних водах. Він включає основний навчальний план та навчальну програму, яка відповідає їхнім обов'язкам, включаючи знання про структуру льоду, заходи безпеки, запобігання забрудненню, операційну практику та зобов'язання відповідно до чинних законів та правил.

Судна, що працюють в арктичних та антарктичних середовищах, піддаються ряду унікальних ризиків. Погані погодні умови та відносна відсутність хороших карт, систем зв'язку та інших навігаційних засобів становлять проблеми для моряків. Віддаленість районів робить рятувальні та очисні операції складними та дорогими. Холодна температура може зменшити ефективність багатьох компонентів і систем судна, починаючи від палубного обладнання та аварійного обладнання до машинного обладнання. При наявності льоду він може накладати додаткові навантаження на корпус, рухову систему і інші засоби управління судном.

Хоча арктичні та антарктичні води мають ряд подібностей, існують також значні відмінності. Арктика - це океан, оточений континентами, а Антарктида - континент, оточений океаном. Антарктичний морський лід значно відступає під час літнього сезону або розосереджується в двох великих морях Антарктики: Уделла і Росса. Таким чином, в Антарктиці є відносно невеликий багаторічний лід. І навпаки, арктичний морський лід виживає багато літніх сезонів, і є значна кількість багаторічного льоду. Хоча морські середовища обох полярних океанів є однаково уразливими, відповідь на такий виклик має належним чином враховувати особливості правових та політичних режимів, що застосовуються до їх відповідного морських простору.

Цей курс передбачає підготовку працівників судноплавства для експлуатації суден у полярних водах та вирішення тих додаткових положень, які вважаються необхідними для розгляду, за винятком існуючих вимог Конвенцій СОЛАС та МАРПОЛ, з тим щоб враховувати кліматичні умови полярних вод та відповідати стандартам безпеки на морі та запобігання забрудненню. Курс розроблений таким чином, щоб відповідати обов'язковим мінімальним вимогам щодо підготовки та кваліфікації судноводіїв на суднах, що працюють у полярних водах, відображених в Кодексі ПДНВ, зокрема таблицях AV/4-2 "Визначення мінімального рівня компетенції в поглибленій підготовці судноводіїв для суден, що працюють у полярних водах".

1.32. Підготовка інструкторів

Метою курсу є підготовка інструктора-викладача, який повністю розуміє особистість моряка, важливість симуляції в морській підготовці та педагогічну

майстерність для забезпечення надійної і практичної підготовки. Після завершення курсу майбутні інструктори повинні бути здатні зробити свій внесок у розробку політики підготовки як на макро-, так і на мікрорівні. Нарешті, майбутні інструктори повинні мати основу для оцінки всього процесу навчання. Важливою метою є розвиток індивідуальних рис інструктора з тренажерної підготовки.

Метою цього курсу є надання допомоги викладацькому складу організації по впровадженні навчальних курсів або їх удосконаленні, оновленні або доповненні існуючих навчальних матеріалів для підвищення якості та ефективності навчальних курсів.

Програма курсу не має на меті представити інструкторам жорсткий "навчальний пакет", якого вони повинні "сліпо дотримуватися". Вона також не має на меті замінити присутність інструктора аудіовізуальними чи запрограмованими матеріалами. Навчальний матеріал, що викладається інструкторами (викладачами) в спеціальних та спеціалізованих напрямках підготовки значно варіюється від курсу до курсу як за обсягами та змістом, так і за формами організації навчання.

Програма навчання інструкторів (викладачів) розроблена таким чином, щоб надати універсальні компетенції щодо інструктажу, методик навчання та оцінювання, які можуть мати цільове використання при викладанні будь-якого курсу, а також чітко визначити технічний зміст і рівні знань та навичок, необхідних для виконання технічних вимог конвенцій ІМО та пов'язаних з ними рекомендацій.

Державна служба морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства
України
STATE SERVICE FOR MARITIME INLAND WATERWAY TRANSPORT AND SHIPPING OF UKRAINE

ПРОТОКОЛ ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ
CERTIFICATE OF COMPLIANCE

№ 42/2024

Виданий на підставі положень Міжнародної конвенції про підготовку і
дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками,
і національних вимог

*Issued under the provisions of the International Convention on Standards of
Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers 1978, as amended,
and national requirements*

Цим засвідчується, що підготовка моряків у навчально-тренажерному закладі
It certifies that training of seafarers in educational institution

**Приватний вищий навчальний заклад «Одеський морський інститут»
у вигляді ТОВ**

***Private higher education institution "Odessa Maritime Institute in the form of
a limited liability company"***

(найменування навчально-тренажерного закладу)
(name of educational institution)

з напрямів підготовки, зазначених у додатку до цього протоколу, відповідає
вимогам вищезгаданої Конвенції, Кодексу з підготовки, дипломування моряків та
несення вахти і національним вимогам із застосуванням стандартів якості відповідно
до вимог розділу A-I/8 цього Кодексу.

*on training specialities, specified in the attachment to this Certificate, complies
with the requirements of the above mentioned Convention, of the Seafarers' Training,
Certification and Watchkeeping Code, and national requirements, with application of quality
standards, which satisfy the requirements of the Section A-I/8 of mentioned Code.*

Термін дії протоколу про відповідність до
This Certificate of Compliance is valid until

24.10.2026

Протокол про відповідність виданий
Certificate of Compliance issued

24.10.2024

Голова Державної служби морського
і внутрішнього водного транспорту та
судноплавства України
*Head of State Service for Maritime
inland waterway transport and shipping of Ukraine*

(signature)

Додаток до протоколу про відповідність № 12 /2024
Attachment to the Certificate of Compliance

Приватний вищий навчальний заклад «Одеський морський інститут»
у вигляді ТОВ
Private higher education institution "Odessa Maritime Institute in the form of a limited liability company"

(найменування навчально-тренажерного закладу)
(name of educational institution)

ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ

SPECIALITIES SPECIFIED

№ з/п	Назви напрямів підготовки <i>Specialities</i>	Обсяг підготовки (осіб) <i>Number of trainees</i>
1.	Підвищення кваліфікації суднових механіків рівня експлуатації (A-I/11, A-III/1, B-I/12) (<i>Refresh training of engineer officers (operational level)</i>) Підвищення кваліфікації суднових механіків рівня управління (A-I/11 та A-III/2, A-III/3, B-I/12) (<i>Refresh training of engineer officers (management level)</i>) Підвищення кваліфікації судноводіїв рівня експлуатації (A-I/11 та A-II/1, B-I/12) (<i>Refresh training for navigators (operational level)</i>) Підвищення кваліфікації судноводіїв рівня управління (A-I/11, A-II/2, A-II/3, B-I/12) (<i>Refresh training for navigators (management level)</i>)	2150 (Ліцензійний обсяг)
2.	Підготовка та інструктаж з питань охорони для усіх моряків (VI/6, A-VI/6-1, п.п. 1-4) (<i>Security-Related Training and Instruction for All Seafarers</i>);	12
3.	Виконання обов'язків членів екіпажу з охорони судна (VI/6, A-VI/6-2, п.п. 6-8) (<i>Designated Security Duties for Shipboard Personnel</i>);	12
4.	Особа командного складу, відповідальна за охорону судна (офіцер з охорони судна) (VI/5) (<i>Ship security officer</i>);	12
5.	Управління складом навігаційної вахти на містку A-I/12 (пп. 1, 2), A-II/1, A-VIII/2(ч. 3, 4, 4-1), B-I/12 (п.п. 68-69), B-VIII/2 (ч. 4-1) (<i>Bridge Resource Management</i>)	8
6.	Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка та використання ЗАРП (рівень експлуатації) A-II/1; A-I/12 (п.п. 4-5); B-I/12 (п.п. 2-35);(<i>Radar navigation, Radar Plotting and use of ARPA (operation level)</i>);	10
7.	Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка, використання ЗАРП, робота в колективі на містку, пошук і рятування (рівень управління) A-II/2, A-I/12 (п.п. 4-5), B-I/12 (п.п. 2-35) (<i>Radar Navigation at Management Level (Radar, ARPA, Bridge Teamwork, Search and Rescue</i>	10
8.	Використання електронних картографічних та навігаційно-інформаційних систем (ЕКНІС) A-I/12 (п.п. 1,2); B-I/12 (п.п. 36-66); A-II/1; A-II/2; A-II/3;) (<i>The Operational Use of Electronic Chart Display</i>	6

ПВНЗ ОМІ - КЕРІВНИЦТВО ТА ПРОЦЕДУРИ З ЯКОСТІ
СМЯ ОМІ 8-15-2025: Підвищення кваліфікації для усіх моряків згідно з вимогами Конвенції та
Кодексу ПДНВ

	<i>and Information Systems (ECDIS)</i>	
9.	Судноводіння в льодових умовах. Базова підготовка екіпажів суден, які плавають в полярних водах (A-I/11, п.4, A-I/12, A-V/4-1, B-I/12 п.п.68-70, B-V/g) (<i>Basic Training for Ships Operating in Polar Waters</i>)	8
10.	Судноводіння в льодових умовах. Поглиблена підготовка екіпажів суден, які плавають в полярних водах (A-I/11, п.4, A-I/12, A-V/4-2, B-I/12 п.п.68-70, B-V/g) (<i>Advanced Training for Ships Operating in Polar Waters</i>)	8
11.	Управління складом вахти машинного відділення (рівень експлуатації) (A-III/1; A-VIII/2 (ч 3,4,4-2); B-I/12 (п. 73); B-VIII/2 (ч. 4-2) (<i>Engine-Room Resource Management (operation Level)</i>)	8
12.	Управління складом вахти машинного відділення (рівень управління) (A-III/1; A-VIII/2 (ч. 3,4,4-2); B-I/12 (п. 73); B-VIII/2 (ч. 4-2); (<i>Engine Room Resource Management (management level)</i>)	8
13.	Початкова підготовка для проведення вантажних операцій на танкерах-газовозах (V/1-2 (п.п. 1,2); A-V/1-2 (п. 1); (<i>Basic Training for Liquefied Gas Tanker Cargo Operation</i>)	12
14.	Підготовка для проведення вантажних операцій на танкерах-газовозах за розширеною програмою (V/1-2 (п.п. 3,4); A-V/1-2 (п. 2); (<i>Advanced Training for Liquefied Gas Tanker Cargo Operation</i>)	12
15.	Початкова підготовка для проведення вантажних операцій на нафтових танкерах та танкерах-хімовозах (V/1-1 (п.п. 1,2); A-V/1-1 (п. 1); B-V/1-1); (<i>Basic Training for Oil and Chemical Tanker Cargo Operation</i>)	12
16.	Підготовка для проведення вантажних операцій на нафтових танкерах за розширеною програмою (V/1-1 (п.п. 3,4); A - V/1-1 (п. 2)) (<i>Advanced Training for Oil Tanker Cargo Operations</i>)	12
17.	Підготовка для проведення вантажних операцій на танкерах-хімовозах за розширеною програмою (V/1-2 (п.п. 3,4); A-V/1-2 (п. 2); (<i>Advanced Training for Chemical Tanker Cargo Operation</i>)	12
18.	Підготовка осіб командного та рядового складу, які відповідають за вантажні операції на суднах, що перевозять небезпечні вантажі навалом та в упаковці (A-II/1, A-II/2, A-II/3, A-II/b, A-II/) (<i>Training of Officers and Rating Responsible for Cargo Handling on Ships Carrying Dangerous and Hazardous Substances in Solid Form in Bulk and in Packaged Form</i>)	12
19.	Підготовка з управління в критичних ситуаціях на пасажирських суднах (V/2 п.п. 5, 8; A-V/2; п.п.1,4, B-V/2); (<i>Passenger Ship Crisis Management and Human Behaviour Training</i>)	20
20.	Підготовка з управління неорганізованими масами людей на пасажирських суднах (V/2 п.п. 5, 7; A-V/2; п. п.1,3 B-V/2) (<i>Passenger Ship Crowd Management Training</i>)	20
21.	Підготовка з безпеки пасажирів, судна і вантажу на пасажирських суднах «ро-ро» (V/2 п.п. 5,9; A-V/2; п.п.1,5, B-V/2); (<i>Passenger Safety, Cargo Safety and Hull Integrity Training</i>)	20
22.	Підготовка з питань безпеки для персоналу, який здійснює безпосереднє обслуговування пасажирів у пасажирських приміщеннях V/2 п. п. 5, 6; A-V/2; п.п.1,2, B-V/2) (<i>Safety Training for Personnel Providing Direct Service to Passengers in Passenger Spaces</i>)	20
23.	Застосування навичок керівника та вміння роботи в команді (A-II/1, A-II/2, A-III/1, A-III/2, A-III/6, B-II/1, B-II/2, B-II/3, B-III/1, B-III/2, B-III/3, B-III/6) (<i>Use of leadership and managerial skills</i>)	10

24.	Лідерство і робота в команді (A-II/1, A-II/2, A-III/3, A-III/2, A-III/6) (<i>Leadership and management</i>)	10
25.	Підготовка для інструкторів (A-I/6 (<i>Training for instructors</i>))	10
26.	Підготовка для інструкторів і екзаменаторів для роботи на тренажерах (A-I/6, A-I/8, A-/12, B-I/6) (<i>Train the Simulator Trainer and Assessor</i>)	10

Голова Державної служби морського
і внутрішнього водного транспорту та
судноплавства України
Head of State Service for Maritime
inland waterway transport and shipping of Ukraine

(*idnuc/signature*)

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Курс складається з теоретичної і практичної підготовки. Основною формою теоретичної підготовки є лекційні заняття. Основною формою практичної підготовки є відпрацювання практичних навичок на макетах /обладнанні/ тренажерах.

Група для теоретичної підготовки слухачів не перевищує 8 осіб за умови, що кожен слухач забезпечений робочим місцем, що дозволяє йому працювати з документами та здійснювати конспектування.

Практична підготовка на тренажері повинна проводитись у малокомплектних групах, у яких кількість слухачів на одного викладача-інструктора не перевищує 4 осіб.

Кількість викладачів-інструкторів, що проводять практичну підготовку слухачів, залежить від кількості слухачів і наявного обладнання та повинна бути не меншою, ніж визначено Наказом Міністерства інфраструктури України № 491 від 07 жовтня 2014 року). Максимальна кількість слухачів не повинна перевищувати числа, котре може дати змогу кожному слухачу отримати практичне тренування в процедурах з правильного використання систем та обладнання.

Навчальна година становить 45 хвилин. Щоденне навантаження на слухача не може перевищувати 8 навчальних годин. Теоретичний матеріал викладається ясно, чітко та доступно з темпом викладу інформації, який дає можливість конспектування. При проведенні занять викладач-інструктор повинен демонструвати тактовність і поважне ставлення до слухачів, уміння

зняти напругу та втому аудиторії, стриманість в дискусії та відповідях на запитання слухачів.

Проведення лекцій необхідно супроводжувати демонстрацією наочності, пов'язаної з питаннями що вивчаються: моделей, макетів, натуральних зразків, плакатів, фотографій та іншого. При використанні аудіо та відеоапаратури, мультимедійних проекторів, матеріали необхідно розміщати в правильній послідовності.

На початку вивчення курсу стисло повідомляється зміст навчального матеріалу, мета вивчення та практичне застосування. На кожному занятті для активізації пізнавальної діяльності слухачів здійснюється чітка мотивація та постановка мети. При докладному викладанні теоретичного матеріалу на заняттях надаються та відпрацьовуються практичні приклади, моделюються та розглядаються проблемні ситуації, розглядаються дискусійні питання для активізації пізнавальної діяльності слухачів та встановлення зворотного зв'язку.

Наприкінці заняття необхідно узагальнити та закріпити навчальний матеріал, з'ясувати ступінь його засвоєння слухачами. Для відпрацювання практичних навичок використовується обладнання, яке моделює та імітує процеси, які можуть виникнути на судні в разі надзвичайних обставин.

На всі практичні вправи, які відпрацьовуються на обладнанні, кожен слухач забезпечується пояснювальним матеріалом. Під час проведення підготовки необхідно навести не менше п'яти прикладів різних характерних випадків, які зустрічались під час роботи викладача-інструктора на судах.

Конвенція ПДНВ встановлює стандарти щодо ефективності та використання симуляторів для обов'язкової оцінки навчання або демонстрації вмінь. Загальні оціночні стандарти для симуляторів, які використовуються в навчанні, а також для симуляторів, які використовуються при оцінці вмінь, подані в розділі А-1/12 Кодексу ПДНВ.

Викладачі повинні слідкувати, щоб цілі та завдання таких занять були окреслені в межах загальної навчальної програми, і щоб завдання підбирались таким чином, щоб вони максимально точно відповідали завданням та практиці на борту судна. Кожна вправа передбачає обробку конкретних питань теми і раніше отриманих знань і навичок. До початку виконання кожної вправи викладач-інструктор ставить перед слухачами завдання і дає рекомендації з найбільш раціонального і якісного їх виконання.

Протягом усього курсу навчання викладач-інструктор здійснює поточний контроль за освоєнням слухачами навчальної мети програми за результатами рішення задач і виконання вправ. За результатами поточного контролю за успішністю, викладач-інструктор направляє роботу кожного слухача на критичне осмислення допущених помилок.

Перед проведенням підготовки слухачі отримують відповідні інструктажі з охорони праці. Слухачі повинні бути захищені від будь-якої небезпеки протягом всього курсу. Під час відпрацювання практичних навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки.

Під час занять використовується та ведеться журнал обліку проходження теоретичної та практичної підготовки та ведеться журнал реєстрації видачі кваліфікаційних документів, який повинен бути пронумерований, прошнурований, скріплений підписом керівника НТЗ та завірений печаткою НТЗ.

3. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

Контроль знань проводиться шляхом поточного опитування на лекціях та демонстрацією слухачами практичних навичок (відповідних дій) на практичних заняттях. Форма вихідного контролю – практична демонстрація компетентності слухачами і здача письмового або комп'ютерного тестів.

Практична демонстрація компетенції здійснюється відповідно до критеріїв та процедур оцінки, розроблених відповідно до критеріїв та процедур оцінки до Модельного курсу ІМО № 3.12 “Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків” (Assessment, Examination and Certification of Seafarers), та до критеріїв оцінки компетенції, викладених в колонках 4 таблиць ПДНВ Кодекса.

Оцінювання	Критерії оцінювання
Не залік	Слухач на рівні розпізнання, без достатнього розуміння відтворює окремі елементи (фрагменти) навчального матеріалу, передбаченого навчальним планом та програмою напряду підготовки, та в неповному обсязі, з помилками вирішує окремі частини змодельованих проблемних ситуацій щодо управління складом навігаційної вахти на містку. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Не усвідомлено користується нормативною документацією. При відповіді і вирішенні змодельованих проблемних ситуацій щодо управління складом навігаційної вахти на містку припускається помилок, які самостійно виправити не може.
Залік	Слухач самостійно з розумінням відтворює не менше 75 % основного навчального матеріалу, передбаченого навчальним планом та програмою напряду підготовки, дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь слухача в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Усвідомлено користується нормативною документацією. Самостійно вирішує змодельовані проблемні ситуації щодо управління складом навігаційної вахти на містку за типовим алгоритмом.

Контрольні питання охоплюють всі ключові аспекти програми курсу. Оцінка успіху іспиту обчислюється як сума процентів, отриманих учнями, до максимально можливої суми.

При комп'ютерному тестуванні слухачу задається 40 запитань. Для слухачів, які склали іспит з балом досягнення 75% або вище, видається відповідне документальне підтвердження навчання (Свідоцтво).

Тривалість іспиту та демонстрація компетенції складає 2 години. Звіт про видане свідоцтво передається до Державного реєстру документів моряків.

4. ВИМОГИ ДО РОБОЧОГО МІСЦЯ СЛУХАЧА

Робоче місце слухача повністю моделює все необхідне устаткування для вирішення завдань, які відпрацьовуються за допомогою обладнання. Під час занять усі слухачі мають надійний зв'язок з викладачем-інструктором.

Устаткування, що використовується для виконання завдань, має діючу систему попереджувальної сигналізації для своєчасного попередження слухача про умовну навігаційну небезпеку або про нештатний режим роботи обладнання.

Слухач, який успішно завершить навчання по цьому курсу, отримає знання та уміння з тем модельного курсу.

Під час відпрацювання практичних навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки. Персонал НТЗ має вимагати від слухачів виконання правил техніки безпеки.

5. ВСТУПНІ ВИМОГИ ДО КАНДИДАТІВ

Освітньо-кваліфікаційний рівень слухача курсів повинен відповідати рівню робочого диплома (свідоцтва) згідно Положення ПДНВ про присвоєння звань особам командного складу. На підготовку приймаються дипломовані судноводії і механіки, які мають мінімум 6-місячний практичний досвід несення вахти на містку і в машинному відділенні в якості вахтового помічника капітана і вахтового механіка.

Кожний кандидат на отримання свідоцтва повинен надати доказ того, що він досяг необхідного стандарту компетентності відповідно до методів демонстрації компетентності та критеріїв для оцінки компетентності.

Під час набору групи рекомендується враховувати рівень підготовки та практичного досвіду слухачів з метою створення групи слухачів приблизно однакового рівня попередньої підготовки (наприклад, група для капітанів і їх старших помічників, старших і других механіків, інших палубних або машинних офіцерів і т.д.).

6. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКОГО СКЛАДУ

Інструктор повинен мати:

- диплом про закінчення вищого морського навчального закладу за відповідною спеціальністю;
- робочий диплом капітана або старшого помічника (для механіків – диплом старшого або другого механіка);
- документально підтверджений стаж роботи на морських суднах на відповідній посаді не менше трьох років;
- документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами розділів А-I/6 та В-I/6 Кодексу ПДНВ;
- детальні знання навчального матеріалу програми підготовки та розуміє специфічні задачі для даного напрямку підготовки;
- відповідне керівництво з методів та практики оцінки;
- практичний досвід проведення оцінки.

7. ОЦІНЮВАННЯ І РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ

Ефективність будь-якого оцінювання залежить в значній мірі від точності опису того, що потрібно оцінити. Таким чином, детальна навчально-методична програма розроблена для того, щоб допомогти викладачам, використовуючи описові дієслова, визначити рівень, на якому особа зможе працювати.

Оцінювання є способом з'ясувати, чому навчився слухач. Це дає змогу оцінювачу (викладачеві) з'ясувати питання, чи отримує слухач по ходу навчання необхідні навички і знання, які він повинен би отримати під час проходження певної теми курсу або досягнення рівня певної кваліфікації.

Метою оцінювання є вирішення таких питань:

- допомогти слухачам в навчанні;
- визначити сильні та слабкі сторони слухачів;
- оцінити ефективність конкретної навчальної стратегії;
- оцінити та покращити ефективність навчальних програм, і відповідно,
- оцінити та покращити ефективність навчання.

Методологія оцінки повинна ґрунтуватися на чітко визначених цілях, які мають реально представляти те, що підлягає оцінці; наприклад, важливі лише відповідні критерії та програма курсу. Необхідно досягти розумного балансу між основними темами, які вивчаються, та перевіркою знань, розуміння та вміння реалізувати слухачами концепції курсу.

Щоб бути достовірною, процедура оцінювання повинна забезпечувати достатньо послідовні результати незалежно від того, який комплект документів або версія тесту використовується.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА (ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ)

Для теоретичної і практичної підготовки використовується навчальний клас, обладнаний дошкою з письмовим приладдям; демонстраційним столом; столами та стільцями для усіх слухачів, що забезпечують можливість для конспектування, необхідною для підготовки кількістю навчально-методичних посібників; відповідними навчально-демонстраційними матеріалами (стенди, плакати, постери, слайди, фотографії); проектором, що надає можливість демонструвати відео з власних носіїв НТЦ; набором фільмів, рекомендованих ІМО для підготовки та відповідним симулятором.

ЛИСТ ОБЛІКУ ПЕРІОДИЧНИХ ПЕРЕВІРОК

[illegible]

ЛИСТ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ПЕРСОНАЛУ

[illegible]